

Uredništvo:Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun no-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.**NARODNI****DNEVNIK****Upravništvo:**

Schillerjeva cesta št. 3.

Naročnina znaša za avstro-

ogerske dežele:

celoletno . . . K 25.—

polletno . . . K 12.50

četrtno . . . K 6.30

mesečno . . . K 2.10

Za **Nemčijo:**

celoletno . . . K 28.—

za vse druge de-

žele i. **Ameriko** K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za **oglas** (**inserter**) se

plačuje od čveterostopne

petit vrste po 12 h, za

večkrat natis primeren

popust.

Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 218.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, dne 24. septembra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

**Polom slovenske klerikalne
politike v Gradcu.**

V včerajšnji seji dež. zbora se je pokazalo, da so slovenski klerikalci s svojo nerodnostjo slovensko stvar v Gradcu zelo oškodovali. Nedoslednost in neizkušenost, neodločnost v enkrat zavzetem stališču, nepotrebno izzivanje preprirov ob nepravem času so vzroki slovenskih neuspehov. Ko je dež. glavar izjavil, da ne da Vrstovškove slovenske interpelacije čitati in ko je izročil interpelacijo Vrstovšku samemu, da jo čita, so storili klerikalci prvo veliko napako. Da se poslanec poniža v danih razmerah interpelacijo sam brati, je nedosledno, ker je to stvar zapisnikarjev. Hudo je dr. Benkovič oškodoval slovensko stvar, ko je ob interpelaciji Stallnerja glede izlaganega napada sokolov na Nemce izjavil, da to njega nič ne briga, ker sokoli ne spadajo h klerikalni stranki. To je naravnost izdajalsko stališče, stvarno pa tem nesrečnejše, ker baje spopada z Nemci niso imeli sokoli ampak klerikalni orli, ki se lišpajo s sokolskim krojem, česar Nemci ne vedo. Največja napaka je pa bila, da so dr. Korošec in tovariši napadli nemškega klerikalca Schoiswolla, ko je ob prošnji za podporo nemškemu kmetom brenkal na narodno struno. Kaj to nas Slovence briga! Posledice niso izostale! Nemški klerikalci, ki so celi teden bili mirni, so danes očitno sodelovali z nemškimi nacionalci in pomagali odkloniti predlog za podporo kmetom celjskega okraja, ker je dr. Benkovič o tem predlogu le slovensko govoril. Preteklo je le par trenutkov in prišla je nova blamaža. Dr. Benkovič je stavil glede poslovnika predlog v slovenskem jeziku, ko je pa glavar rekel, da slovenskega „idijoma“ ne razume, se je dr. Benkovič koj uklonil in govoril nemški. Ob velikan-

skem zmagoslavju Vsenemcev je prihodnji govornik župnik Ozmec izgovoril le en stavek slovensko, potem pa nadaljeval cel čas le nemški. Najhuje je pa osmešil ves slovenski narod Roškar rekoč, da je v državnem zboru obstruiral iz gospodarskih vzrokov! Železnica Polzela—Motnik! Sploh se mora reči: Če so klerikalci hoteli doseči kake uspehe, morali so prej svoje moči natančno preценiti in se ne spuščati v boj brez zadostnih sposobnosti. Iskati bi morali zaveznike in ne odbijati prijatelje! V vsakem slučaju bi pa bili morali neustrašeno vstrajati in se ne koj umikati, če ni šlo gladko.

**Velikanske nerednosti pri
stavbi nove deželne bol-
nišnice v Gradcu.**

Štajerski deželni zbor je sklenil pred 7 leti sezidati v Stiftingtalu pri Gradcu novo veliko deželno bolnišnico, ker se je izkazalo, da stara absolutno več ne zadostuje kar se tiče prostorov in pa zdravstvenih razmer. Bilo je to gotovo največje podjetje, kar se je kedaj začelo z deželnimi sredstvi na Štajerskem; skupni stroški za stavbo in notr. upravo utegnejo znašati nad 10 mil. kron. To je gotovo ogromen izdatek za deželo, ki je tako zadolžena kakor je Štajerska. Bil je takrat malodane svečan trenutek v deželnem zboru, ko se je sklenilo začeti to stavbo; vse stranke so se zavedale njene veličine in pomena za prebivalstvo in vse poslance je napolnjevala želja, naj bi se to velikansko podjetje tudi posrečilo ne le v korist temveč tudi v čast štajerske dežele. Letos bi imela biti stavba gotova in ne dvomimo, da bi bil trenutek, ko bi vzel deželni zbor na znanje poročilo dež. odbora, da se je stavba smotreno in srečno izvršila, enako svečan kot je bil trenutek sklepa v l. 1902.

Pa prišlo je drugače! Minuli teden je povabil deželni stavbeni ravnatelj Rosmann, ki je kot deželni uslužbenec, kateri bi moral imeti kontrolo nad stavbo, objednem stavbeni vodja (!), urednike graških dnevnikov, da si ogledajo stavbo in seveda poročajo o njenem napredku. Glavno, kar pa je hotel ta gospod in z njim morda tudi deželni odbor doseči, je bilo to, da bi prebivalstvo in pa javnost ob opisu zares velikanske stavbe in sploh celega zavoda prezrlo dejstvo, da bo mogel zavod biti gotov še le 4 leta po določenem terminu, t. j. l. 1913! Časnikarji niso molčali — glavna zasluga gre tu pač graškemu „Voiksblattu“ — in tako je naenkrat nastala v naprednem štai. Gradcu afera, ki malodane presega ono koruptno afero pri stavbi deželne norišnice „Steinhof“ na Dunaju, pri kateri se je proračun prekoračil za 7 in pol milijona kron!

Težki so očitki, ki so se javno zapisali na račun štaj. dež. odbora v zadevi stavbe nove deželne bolnišnice. Ne-le, da se bode proračun za več milijonov prekoračil, se je pri celi stavbi pokazala tudi taka nesmotrenost, tako pomanjkanje enotnega trdnega načrta, tako nezasišano zavlačevanje, da se mora v istini davkoplačevalec prijeti za glavo in vprašati: ali čutijo tisti gospodje v Gradcu, ki na tak način gospodarijo z ljudskim denarjem, sploh še kako odgovornost?

Zavlačevanje stavbe povzročuje, da stoji v Stiftingtalu 6—7 milj. kron investiranih, ki ne nesejo nobenih obrestí; in to bo se še nadaljevalo do l. 1913! K temu še poteče letos pogodba s stavbarjem Strohmeierjem, tako da se bode morala skleniti naknadna pogodba — ali se pa stavba mora razpisati. Ker so se ta čas vedno višale delavske plače in pa cene gradbenega materiala, zato ni čuda, ako bode vsled zavlačevanja prekoračen

proračun, ki se je sestavil še na temelju docela drugih številok za plače in material! Čudimo se, da ni nikdo urgiral, da se naj dela vrše hitreje! Kaj neki je delal tačas dež. odbor in tudi dež. zbor v svojem slepem zapanju?

Tačas so imeli različni profesorji glavno besedo na kliniki in vsak je hotel imeti pri novi stavbi kaj družega, seveda ker ni bilo nobenega enotnega načrta in tudi ne energičnih ljudi, ki bi ga vstvarili in pri njem vstrajali. Vsled teh ozirrov na nauke raznih profesorjev se je zgodilo, da se še naučnemu ministru dosedaj ni predložil načrt za psihijatrično kliniko, katero se zida država! Pa kaj to! Manjkajo vsi načrti za način kurjave, manjka vodovod, manjka še določitev glede razsvetljave, dasi se sobe že slikajo! Posebno glede kurjave moramo odločno poudarjati, da ni praktično v tako velikanskem kompleksu napraviti centralno kurjatev, ker se bo na ta način ogrevalo samo predore! Z eno besedo: neverjetna malomarnost! Da se bodo stroški režije še tudi povečali za pol milijona kron, se ni treba čuditi.

Neverjetno! Resni politiki se trudijo, kako bi se našel primeren modus, da bi se s pomočjo države uredile deželne finance, v Gradcu pa kar z obema rokama sipljejo denar na vse vetre. Na eni strani se deželni odbor kar zviža samega strahu, da bi se izdal kak vinar zlasti za naše slovenske potrebe, za učiteljstvo, za kmetijske zahteve in podpore — na drugi strani pa taka potrata! Vse kaže na deželni dvorec v Gradcu, kjer je iskati krivcev za tako neverjetno gospodarstvo z ljudskim denarjem — in tudi mi zahtevamo, da deželni zbor zahteva pojasnila, ako so mu koristi volilcev kaj pri srcu . . . navzlic temu, da so se s takim navdušenjem volili isti možje v odbor, ki so doslej imeli besede pri imenovani stavbi.

LISTEK.**Plat - zvona.**Novela. Rusko spisal L. Andrejev. —
Poslovenil Mirko V. Brezovnik.

II.

Bila je noč in spal sem nemirno, ko sem zaslišal top, rezek glas, ki je prišel kakor izpod poda; prišel je v uho in se strdil v možganih kakor okrogel, trd kamen. Takoj za njim je prišel drug ravno tako top, težek, kratak in moja glava je začutila bol, kakor bi začel padati razbeljen svinec v šumečih kapljah na njo. In te kaplje so se zarile v možgane; bilo jih je vedno več in več, vedno pogosteje so napolnjevale kakor toča ostrih hitro padajočih glasov na mojo glavo.

„Bam! Bam! Bam!“ je metal od daleč sem, močno, nestrpno, kamen za kamenom nepoznan velikan-nekdo.

Odprl sem oči in sem takoj umel, da je to plat-zvona in da je v sosednji

vasi ogenj. V sobi je vladala tema — okna so bila zaprta . . .

Ne morem se domisliti, kako sem se oblekel in si ne vem odgovarjati, zakaj sem letel pod milo nebo sam: brez vseh sostanovalcev: ali so oni vsi pozabili name, ali pa jaz nisem mislil na njih eksistenco . . . Plat-zvona je klical trdovratno in votlo, kakor bi udarci ne padali iz prozornega zraka, temveč bi jih nagloma metala kvišku brezmerne tvarina zemlje . . . Jaz pa sem tek . . .

V rožastokrvavem soju neba so pomrle zvezde in čudno svetlo je postalo v vrtu, kakor nikdar podnevi in nikdar v čudežnosevajoči, kraljevi mesečni noči. Ko sem dospel do plota, sem zapazil v spojkah nekaj kričeč-rdečega, se kuhajočega, sem in tja trepetajočega in v obupu se zvijajočega. Boječe lipje so drgetale z okroglastim listjem, ki je bilo kakor oblito s krvjo; neslišno pa je bilo njih šumenje — bobnel je le zvon. Glasovi so bili kratki in brneli so v divji hitrosti — mno-

žica razbeljenega kamenja. Niso krožili v zračnih višinah, kot golobje mirnega večernega zvonjenja, niso naraščali v baržunastih valovih, kot slovesno zvonjenje, frčali so kot žarki, trdno in ravno, kakor svareči opominjevalci divje nesreče, katerim ni več časa za ogled, katerim odreveni pogled od strahu v očeh . . .

„Bam! Bam! Bam!“ so leteli v nezadržljivem, ravnem zletu, drug drugega ovirajoč in vsi združeni so se vsesali v zemljo, se se zarili v nebo.

Ravno kot oni sem letel jaz po svežerazoranih poljih, katera so motno bliščala od krvavoobsevanih gleb, kot črno se svetlikajoč oklep velikanske kače. Nad mojo glavo v grozni višini so frčale iskre in tu pred menoj — grozen pogled goreče vasi, kjer poginja vse — hiše, živali, ljudje na skupni gromadi. Tam za spremenljivo silhueto dreves — nekatera okrogla, druga ozka kot sulica — se je zvijal pogledjemajoči plamen. V ponosnem kolebu se je prepogibal in premetaval

sem in tja, kakor objestno se spenja-joč konj, ter lizal vročo zemljo in brizgal goreče iskre visoko v temno nebo, da bi potem v krvoločnem, pometajočem potapljanju poiskal — nov plen. V mojih ušesih je brnelo radi hitrega teka, divje mi je bilo srce in glasno, njega udarce mrzlično prehitajoč, so me zadevali v glavo in srce platzvona tožečebobneči zvoki. Tako nepopisno mnogo obupa je bilo v teh zvokih, kakor bi ne vdarjal bronast zvon, temveč v mrtvaških krčih velikansko, trpeče srce zemlje z bolestjo napolnjene.

„Bam! Bam! Bam!“ — je izbruhaval razbeljeni ogenj udarce zvona v hladnejši zrak in težkoverjetno je bilo, da bi prišel ta zapovedujoči krik iz vaškega zvonika, ki je bil tako mal in ozek, tako miren in nežen, kakor dobro vzgojena deva v roza obleki.

Zapotekel sem se, ker sem se naslonil na suhe glebe, ki so se zdobile pod prsti v prah; vstal sem zopet in letel dalje — naproti pa mi je seval

Slovensko ljudstvo na Sp. Štajerskem morejo taki dogodki pač le napolniti z novo antipatijo do Gradca in do brezvestne nemške večine v deželnem zboru in odbora.

Politična kronika.

Štajerski deželni zbor.

Na dnevnem redu včerajšnje pete seje deželnega zbora je bilo zopet novih pet predlogov za podporo po ujmah; 2 nemška, 3 slovenski, nadalje prošnje več učiteljev za starostne doklade, še zmiraj poročilo o stavbi slov. kmet. šole v Št. Jurju in poročilo dež. odbora o deželnozbornih volitvah.

No, zbornica ni došla delj ko do predlogov za podporo po ujmah. Klerikalec dr. Verstovšek je začel svoj predlog za podporo oškodovanim posestnikom v šoštanjskem in marnberškem okraju utemeljevati slovenski, pozneje je pa govoril nemški, predlog je bil sprejet. Dr. Benkovič je pa svoj predlog za podporo po toči oškodovanim posestnikom v celjski okolici utemeljeval slovenski, kar je vzbudilo v zbornici velikanski vihar. Nemci so vpili na dr. Benkoviča, ki je svoj govor bral, da je brati prepovedano, da ne razumejo slovenski itd. Pri glasovanju je bil predlog odklonjen; to je povzročilo nov prepir. Dr. Benkovič je tolkel s pestjo po mizi in kričal, da je škandal, ako Nemci ne podpirajo predlogov po ujmi; zahteval je glasovanje po imenih. Dež. glavar ga je zavrnil, da bi moral to zahtevo staviti že pred glasovanjem; dr. Benkovič je slovenski ngovarjal. Deželni glavar ga je prekinil in izjavil, da mora govoriti nemški, če govori o poslovnem redu, ker on ne razume slovenskega idijoma. Ta žalitev šovinističnonemškega aristokrata je naravno vzbudila največje ogorčenje pri slovenskih deželnih poslancih. Nemci so seveda ploskali in delali slabe dovtipe. Dež. glavar grof Attems se je pa hitel opravičevati... češ, da ni mislil žaliti slovenskega naroda, pa on da ne razume slovenski, na kar se mu je dejalo, da se mora slovenščine naučiti. Nato je dr. Benkovič predlagal zaključek seje, kar je pa bilo odklonjeno; glasovali so za predlog samo klerikalci in dr. Kukovec. Nemški klerikalci so pri tej priliki klicali, da se naj spremeni poslovni red, ki bo zabranjeval enake predloge, kateri močno diše po obstrukciji. Dr. Kukovec jim je zavrnil, da se brez dovoljenja Slovencev ne bo spreminjal poslovni red štajerskega dežel. zbora. Prihodnji govornik Ozmec je pri utemeljevanju svojega predloga za podporo ormoškemu okraju govoril zopet

zmagonosno ogenj in vdarjal je plat-zvona kričeči glas. Že sem slišal, kako je les, katerega je grizel ogenj, pokal, slišal sem mnogozvočno kričanje ljudij. In če je onemoglo kačje sikanje ognja, se je pa slišalo iz morja glasov jasno in razločno tuleče stokanje: — stokale so ženske, tulila je paničnega strahu živina...

Nakrat me je zadržalo močvirje. Bilo je veliko z ločjem obrasteno močvirje, katero se je na desno in levo vilo v nedogled. Stopil sem nanj in prišel sem v vodo — do kolen, do prs. Jelo me je vsesavati in vrnil sem se na suho. Na drugi strani močvirja, blizu pred mano, je razsajal požar in metal oblake zlatih isker proti nebu, podobne gorečim listom gigantskega drevesa: v razpoloženja polnem okviru ločja in morske trave je zrcalila voda divje se svetlikajoče simfonije barv... in obupajoče, v smrtnih mukah je brnel plat-zvona kričeči glas: „Bam! Bam! Bam!“

(Konec jutri.)

nemški. Nemci so demonstrativno glasovali za njegov predlog, na kar je Benkovič kričal, da je to pristranost. Nemci so se smejali...

Koncem seje so se prečitale interpelacije in predlogi, med njimi 1 dr. Korošcova interpelacija glede napisov v Mariboru in 1 predlog, tičoč se nadaljevanja podpor v ormoškem okraju. Socijalisti so predlagali splošno in enako volilno pravico za občine, slov. klerikalci pa uvedbo volilne obveznosti. Dr. Kaan je predlagal spremembo poslovnega reda, ki bi odstranila nepotrebne formalitete pri posvetovanjih.

Deželni odbor je predložil predlogo glede penzijskega zaklada za okrožne zdravnike, katerega ustanovitev se je sklenila 1908.

Namestnik je še odgovoril na interpelacijo glede otroške bolezni poliomyelitis (otrpnenja mozga), da so bili na Štajerskem slučajih te bolezni doslej zelo redki in da se je vse storilo, da se ta kuga ne razširi.

Prihodnja seja se vrši danes.

Iz drugih deželnih zborov.

a Kranjski deželni zbor je včeraj zopet začel z delom. Deželni odbor je predložil veliko število raznih poročil in zakonskih načrtov; med njimi načrt poslovnika za deželni odbor, načrt pragmatike za deželne uslužbenke, zakona o zboljšanju pašnikov, zakona o ustanovitvi deželne banke, cestnega zakona, statut za novo trgovsko šolo v Ljubljani, načrt o spremembi obč. volilnega reda, načrt zakona o šolskem nadzorstvu itd. Po govoru dež. glavarja, ki je omenjal, da izkazuje letošnji proračun okrog 9 tisoč kron prebitka, potrebščine prihodnjega leta pa 12 in pol milijona, so se izvršile nekatere nadomestne volitve v razne odseke. Konečno sta bila sprejeta dva nujna predloga; Šusteršičev glede izpremembe pravilnika dež. zbora, ki bi naj bil po klerikalnih željah tak, da bi morali naprednjaki molčati in Šukljeto, kateri protestira proti temu, da je finančno ministerstvo odreklo državni prispevek iz melijoračnega zaklada za vodovode na Krasu in v Beli Krajini. Tu se je prvič jasno pokazal „sad“ klerikalne nepotrebne obstrukcije. To je priznal dež. glavar sam. Bar. Schwarz je prečital izgovor vlade, da sedaj ne more dati imenovanih prispevkov, ker se ti ne strinjajo z namenom melij. zaklada, dasi je država že dala iz tega fonda v isti namen kranjski deželi poldrug milijon kroa. Dr. Šusteršič je zabavljaj kot žganjar na centralno vlado in Bilinjskega, dočim je bil napram Schwarzu krotek kot jagnje. Nar. napredni poslanci so pa napadali chwazza. Na to se je seja zaključila.

Drobne politične novice.

Nemške pritožbe na Češkem. Nemci se neprestano pritožujejo, da imajo v deželni službi na Češkem premalo uradnikov. — Temu nasproti pravi praška „Union“: Nemci imajo dosedaj skoraj vso javno moč na Avstrijskem v svojih rokah. Ako hočejo uživati tam, kjer to slučajno ni, pravice, katere jim gredo po njihovem številu, potem morajo tudi sami postati kot beati possidentes pravičnejši. Z naše strani bi bilo naivno in samomorilno, ako bi bili proti Nemcem pretirano pravični, dokler ti ne poznajo nobene pravičnosti, kjer so sami gospodarji! — Mi to na Štajerskem prav posebno čutimo.

Dunajski listi in nemški kancelar. Gospod Bethmann Hollweg je zakrivil pred svojim odhodom z Dunaja nesposobnost, katero mu dunajski listi zelo očitajo. V razgovoru z dopisnikom ogrskega koresp. urada

se je izrazil Bethmann tudi o dobrem zdravju avstr. cesarja — a ga je dosledno imenoval „Njegovo Veličanstvo kralj ogrski“. Dunajski listi pričakujejo, da si bode nemški kancelar, kadar pride zopet na Dunaj, zapomnil, kako so glasi uradni naslov avstr. cesarja.

Dinastijsko vprašanje na Grškem. Novica, da namerava grški kralj Jurij še nadalje ostati na prestolu, se ne veruje v evropskih diplomatskih krogih, ki so poučeni o grških razmerah. Gibanje proti celi dinastiji namreč v armadi in narodu neprestano raste.

o V avstrijski gosposki zbornici je sedaj 19 sedežev prostih. Kakor se čuje, namerava vlada imenovati nove člane še pred sklicanjem parlamenta.

Dnevna kronika.

z Bronislav Hubermann, sloviti goslar, se bode na Dunaju oženil z glumko Gero Fress.

z Nov statut se bode izdelal za srbsko kraljevsko hišo. V njem bode na novo določeno rođovinsko pravo in pravo prestolonasledstva.

z Komisija za pomorsko pravo se je sestala v Bremenu. Naloga jej je, urediti mednarodno pravo tovorjenja prek morja, ustanoviti obliko jamčenja od strani posestnikov ladij pri nesrečah in še neke druge zadeve.

o Planet Mars je danes naši zemlji najbližje. Od leta 1892 ga v tem oziru opazujejo, a vedno so našli, da se ji 24. septembra najbolj približa. Za svoje opozicije, to je za časa, ko je zemlja med Marsom in solncem, je oddaljen 56—98 milijonov kilometrov od nas.

o „Vesela udovica“, ona plitka a vendar prijetna opereta je skoro da dokončala zmagoslavno svojo pot. Sedaj jo poznajo tudi na Japonskem in Kitajskem.

o Belgijski kralj Leopold se baje misli odpovedati prestolu in ga pustiti princu Albertu.

o Abruški vojvoda je bil te dni inkognito v Bad-Gasteinu, kjer se je pogovarjal z znano Miss Elkins.

o Otok iz koralov so našli na Japonskem. Pravijo, da zna biti vreden 3 milijone jenov. Vsled tega je padla japonska cena za 30%.

Štajerske novice.

v Klerikalci in socijalisti. Te dni se klerikalci ne morejo dovolj nagrizti in naobrekovati dr. Kukovca, ker so mu podpisali že nekaj interpelacij socijalisti in klerikalci niso dobili tako vroče zaželjene prilike, da bi dr. Kukovcu svečano odklonili svoje podpise, kakor je pisala „Straža“. Včeraj pa so socijalisti edini s klerikalci in dr. Kukovcem glasovali za slovensko utemeljevanje predlog dr. Benkovičev v zadevi podpore za po toči oškodovane posestnike v celjskem okraju. S tem so pokazali v nasprotju z nemškimi naprednjaki in klerikalci smisel za pravičnost kake zahteve, četudi je utemeljevana slovenski in se ne tiče naravnost delavstva. Kaj porečejo sedaj klerikalci? Ali bodo pisali o „rudečem“ dr. Korošču?

v Iz Celja. (Volitve v celjski okr. zastop pred upravnim sodiščem). „Deutsche Wacht“ in ž njo vred graška nemška lista, namreč „Tagespott“ in „Grazer Tagblatt“ so poročali, da je upravno sodišče pri obravnavi dne 15. tega meseca odbilo vse pritožbe, ki so se tikale volilnega imenika za veleposestvo v celjskem okrajnem zastopu o priliki zadnje volitve za okrajni zastop meseca grudna 1907. in so neresnično pristavili, da so večinoma bile slovenske pritožbe odbite, in le malo takih, katere je nemška stranka vložila. A ravno nasprotno je res. Slovenska stranka vložila je samo

3 pritožbe in sicer zaradi tega, ker niso bili vpisani dediči po pokojnem Rudolfu Senici, dalje ker je okr. glavarstvo po zmoti — ker je bilo nekoliko davka prezrlo — na prošnjo nemške stranke izbrisalo volilca Antona in Marijo Fazarinc in tretjič, ker je bilo okrajno glavarstvo tudi vsled reklamacije nemške stranke celjski oskrbovalni zaklad mestne občine (Bürger-versorgungshausfond der Stadtgemeinde Cilli) sprejelo med veleposestnike.

Glede prve pritožbe je izreklo upravno sodišče, da bi bil glas veljaven, ako bi se bili dediči oglasili prej, kakor se je bil imenik razgrnil. Ker so se pa še le po tem dnevu oglasili, ne morejo več priti v poštev. Glede druge in tretje pritožbe je izreklo upravno sodišče, da je bil čas za pritožbo 60 dni od onega dne, ko se je izvedelo, da sta Anton in Marija Fazarinc izbrisana, oziroma, da je oskrbovalni zaklad mestne občine celjske sprejet med veleposestnike, in sicer zaradi tega, ker je v teh dveh slučajih bila daljna pritožba na namestništvo nedopustna, in edino le dopustna pritožba na upravno sodišče. Vendar je zastopnik vlade pri obravnavi sam priznal, da je čisto nepravilno in nedopustno zapisati „oskrbovalni zaklad“ med veleposestnike.

Nasprotno pa je nemška stranka vložila pritožbo v 10 slučajih glede 18 volilcev. Upravno sodišče je vse nemške pritožbe zavrnilo. Nemška stranka je hotela spet celo vrsto volilcev pridobiti, na drugi strani pa odvzeti slovenski stranki več volilcev. Glede volilcev slovenske narodnosti je hotela nemška stranka, da odločuje samo v resnici plačani, ne predpisani davek. Glede svojih volilcev je zahtevala nemška stranka, da se naj prišteva davek od onih hiš, katere imajo njihovi volilci v celjskem mestu. Razsodba upravnega sodišča je potem takem le hud udarec za nemško stranko in so nemški listi spet, kakor že tolikokrat, pisali neresnico.

v Nov slov. docent na dunajskem vseučilišču. Naučni minister je potrdil sklep profesorskega kolegija juridične fakultete na dunajski univerzi, s katerim se dovoljuje min. koncipistu dr. Fr. Žizku privatna docentura za statistiko. Štajerski Slovenec dr. Žizek je dobil venijo legendi na podlagi knjige: Die Statistischen Mittelwerte. Eine methodologische Untersuchung. Leipzig 1908, kjer je obrazložil celo vrsto logičnih napak v dosedanjih statističnih metodah. Knjigo so sprejeli nemški, francoski in angleški strokovnjaki s tolikim priznanjem, da smejo biti Slovenci v resnici ponosni na svojega učenjaka.

v Seja odbora C. M. podružnice v Gaberju se vrši v soboto dne 25. sept. ob pol 8. urizvečer v Sokolskem domu. Vsi odborniki so vljudno povabljeni.

v Odhodnico priredi celjski „Sokol“ k vojakom odhajajočima bratoma Tonetu Rodetu in Čobalu v soboto 25. tm. zvečer v „Sok. domu“.

v Umrla je danes gospa A. Pleterky, gostilničarka na Bregu pri Celju v starosti 47 let. Pogreb se vrši v nedeljo ob 3. uri pop. N. v m. p.!

v Čebelarški shod celjske podružnice v laškem okraju dne 19. septembra. Piše nam čebelar: Ni bila veselica, na kateri se od alkohola razgreti duhovi navdušujejo, prihodnji dan pa s težko glavo ob prazni mošnji vzdihujejo, ampak bil je shod treznih, za gospodarstvo vnetih mož, kateri so z velezanimanjem sledili strokovnemu predavanju neumorno delujočega potovalnega učitelja gospoda Juranciča in občudovali njegovo spretnost pri praktičnem delu. Zadovoljni so nas zapuščali po končanem predavanju poslu-

šalci, katerih je bilo lepo število samih vnetih čebelarjev.

Laški okraj je lep, rodoviten in narava nudi čebelarjem bogato obdarjeno mizo. V času delovanja celjske podružnice v tem okraju, poprijeli so se čebelarji z vso vsem modernega čebelarstva in podružnica je lahko na svoj uspeh ponosna. — Akoravno se važnost čebelarstva še od marsikateri strani podcenjuje, vendar smelo trdim, da je isto za naše ljudstvo eminentnega pomena, ker ne vrže samo direktnega dobička v obliki pridelkov, ampak koristi tudi sadjereji, povspešuje izobrazbo in blaži človeška čuvstva. Čebelarji so dobri ljudje, pravi pregovor in ta pregovor ni prazen.

Ponosna je torej podružnica, hvaležna pa tudi čebelarjem, kateri so jej pristopili v tej kratki dobi ter pomagali delati za moderni napredek čebelarstva. Kliče jim na veselo svidenje, prihodnje leto v lepem laškem okraju.

v Nepriustranost na deželni meščanski šoli Celju. Z ozirom na našo notico o zgorajšnji zadevi smo po daljši informaciji dognali, da je bilo res precej slovenskih dečkov zavrnjenih, da pa je tudi več nemških dečkov iz nemške mestne ljudske šole padlo pri sprejemnem izpitu. Vsled tega se ne more govoriti o kaki pristranosti pri sprejemu na deželno-meščansko šolo, kar s tem vzamemo na znanje. Pač pa je res, da moramo tembolj zahtevati slovensko meščansko šolo, ker veliko slovenskih dečkov ne more priti v to deželno meščansko šolo edinole radi slabega znanja nemščine.

z Iz Poličan. Bilo je v nedeljo, dne 19. t. m. Prišla je večja družba Mariborčanov, po mnenju tihega opazovalca, najbrž železniških in tovarniških delavcev ter si poiskala tihega zavetja pri g. Francu Gajšek, p. dom. „Kostrunbirtu“.

Ko jim je stopilo vino v glavo ter njih skisane možgane precej razburilo, pričeli so peti izdajalske pesmi — seveda nemško — menda zato, ker je Gajšekova gostilna „slovenska in krščanska“. Divjali in rjovelj so tako, posebno se je odlikoval peklenski policaj, da so bili lastni Gajškovi pristaši, ki so prišli v tem času mimo njegove gostilne, primorani, proti temu postopanju ogorčeno protestirati.

A kaj je storil „veliki Slovan in katoličan“ Gajšek? Vstali so očka v sveti jezi, v kateri so pozabili obleči celo hlače in suknjo; opravljeni v spodnje hlače in srjaco ter oboroženi z velikansko in krepko bikovko so gnali svojega oproda in enega svojih najzvestejših pristašev po cesti v nočno tmino. Bila je velika sreča, da jih je oviral njih ogromni trebuh pri zasledovanju; in tudi že precej mrzli nočni veterček je očko menda opomnil, da je boljše se podati v toplo postelj. Sreča in bogovi so ti mili, dragi preganjenec!

Prišel je pa po naključju drugi dan v omenjeno gostilno nek naprednjak, očka Gajšek imenujejo take ljudi seveda „brezverce in liberalce“. Očka so bili popolnoma izpremenjeni. Pričeli so praviti, da bodo takoj vse časnike odpovedali, seveda „Slov. Gosp.“ in „Naš Dom“; drugih itak ne morejo, ker jih nimajo. Hudovali so se nad temi preklicanimi fanti, češ, sedaj bi se pa v moji hiši ne smelo niti več nemško peti... Gospod Gajšek, pa ne bodete morda postali „liberaluh“? E, tega gotovo ne bodete storili, ker tudi „liberaluhi“ so Slovenci, Vi pa imate na Slovence zadnji čas „piko“. Torej bodete najboljši, da se postavite v vrste bojevnikov za svete Germanije reči!

v Nemško šolo v Slov. Bistrici obiskuje letos 261 otrok in sicer 183 z mesta in 78 iz okolice. Lansko leto jih je bilo vseh 255. Žal, da so mnogi

starši skrajno nezavedni, kajti vsi otroci iz okolice so slovenski in pretežna večina iz mesta tudi. Otroški vrtec ima 44 gojencev.

v Kraj Slom bode 1. oktobra izločen iz dostavnega poštnege rajona Možganci in vtelesen juršinski pošti.

v S etjankaljem se je zastrupil v Gradcu v hiši svojega očeta, vseučilišnega profesorja, neki profesor rudarske visoke šole v Ljubnem. Živčna bolezen je vzrok.

v Samomor ali umor se je izvršil na Trati pod Radgono. V sredo jutro so našli bolje oblečenega, do 35 let starega možkega, s prerezanimi žilami ležati na zemlji, noge v vodi. To kaže da se je mrtvi sam umoril, ali dejstvo, da ni imel pri sebi nič vrednot, potrjuje sum, da je umorjen.

Razpisano je suplentsko mesto na mariborski gimnaziji za zgodovino in zemljepis kot glavna predmeta. Zasede se takoj. Prednost imajo prosilci, ki so vsaj usposobjeni za slovenski učni jezik.

v Z nožem je zabodel kolar Fr. Egger v Mariboru po hudem prepiru v trebuh in roke bivšo gostilničarko Karolinu König. Nesrečnica ima več ran; dr. Jerzabek jo je dal odpeljati z rešilnim vozom.

d Pred mariborsko poroto se je zagovarjal Matevž Marinič, kočar in pismonosec v Križevcih pri Ljutomeru radi poneverjenja. Od leta 1904 do letos je v 37 slučajih poneveril 1529 kron 14 v, ki bi jih moral predati strankam. Ker so te zahtevale denar od njega, je zopet nov znesek poneveril, da je mogel starega izplačati. A dobrega dela ni mogel plačati, kakor kaže gornja vsota. Marinič je živel potratno, pil je in igral ter stavil v loterijo. Obsojen je na petnajst mesecev ječe.

v Vlaka sta se trčila v Mariboru predvčeraj ob pol 6 v jutro. Ta čas je vozil strojevodja Gaukler s koroškega kolodvora na glavni kolodvor, a istodobno je vozil proti njemu vodja Debelak prazen koroški vlak, kaj pa da, ne posebno hitro. Vsled udarca sta bila dva vagona poškodovana, a žrtev ni nikakih.

v O turnarjih v Slov. Bistrici čitamo večkrat in občudujemo njihova slovenska imena. Ljudje radi telovadijo in ker drugod nimajo priložnosti, grede med nemškutarje. Slovenci, krasno sokolsko gnezdo bi se dalo zvit v Slov. Bistrici, v ugled Slovenstva! Koliko mladeničev iz mesta in okolice bi se na mah priglasilo!

v Umrla je pri Sv. Lenartu v Sl. Goricah gdč. Rezi Kernek v 30. letu starosti.

Volitve v pridobninsko komisijo v Mariboru so tako izpadle: v tretji razred je bil voljen lončar Heritschko, namestnik kavarnar Rapprich; v četrti razred krojač Letonja, namestnika krtačar Fischbach in čevljar Pototschnig. Vsi so izvoljeni enoglasno.

v Za hrastniško nemško šolo je izposloval poslanec Marckhl pravico javnosti in to že po njenem dveletnem obstanku. Seveda jo dobijo slovenske šole, kjer je nimajo, tudi — kakor vemo.

d Ormoškemu Kautzhammerju, ki lopne po Slovencih, kjer le more, se je v zadnjem času kar naenkrat priljubil slovenski jezik. Po župnijah slovenskega okraja hvali na vse pretege svojo drago robo. Radi mu verjamemo, da je težavno živeti samo od ormoških Nemcev, zato pa si misli, da bi vendar bilo dobro, ako bi mu kmetje tupatam prinesli kak groš. Slovenski groši bi teknil, kaj? Sicer pa ni upati, da bi se mu kdo vsedel na limanice, posebno sedaj ne, ko imamo v Ormožu dovolj slovenskih trgovcev, ki lahko z njim v vsakem oziru konkurirajo.

a Poročil se je v Šmartnem na Paki 20. t. m. gospod Anton Albert, postajni mojster c. kr. drž. žel. z gdč. Franico Steblovnikovo.

v Ptujске cvetke. Večkrat smo poročali po leti o Kasperjevi aferi na Ptuj. Trdilo se je takrat, da je 11 letni Kasperjev sin nagovoril nekega Gonso, ki je že šoli odrastel, da naj umori njegovega očeta. Sedaj je prišla zadeva pred mariborsko porotno sodišče. Gonsa je še tu zatrjeval, da ga je Heribert Kasper nagovoril in mu dal v to svrhu samokres z šestimi naboji. Heribert se je zagovarjal zelo zgovorno. On ni nagovarjal Gonse, pravi, samokres mu je res dal, a le, ker ga je ta za to prosil. Ni verjel izjavam Gonsinim, da hoče ravnatelja umoriti, ampak mislil je, da se hoče plahi Gonsa samo habriti s samokresom napram svojim znancem. Ko sta si stala obtoženca nasproti in je Gonsa vedno staro zatrjeval, mu je Kasper zaklical: „Ti si lažnjiv lopov!“

Priča Kasper starejši ne veruje, da bi bil njegov sin sokriv. Gonsa je izvabil Heriberta samokres, da ustrelj njega (ravnatelja) in ga oropa. Tisto noč je imel 900 kron pri sebi. Ko bi bili v jutro našli Kasperja mrtvega in poleg njega samokres, bi bil vsakdo mislil, da se je ustrelil radi slabih družinskih razmer.

Državnega pravdnika namestnik dr. Tschek je trdil, da je Kasperjeva mati, ki je dajala malemu Heribertu potuho in tako onemogočala vsako vzgojo, posredno kriva tega groznega poizkusa. Dr. Possek, ki je zagovarjal Gonso je zagotavljal, da si fanta nista bila svesta dalekosežnosti njihovega koraka. Tudi dr. Mravlag je zastopal mnenje, da bi zadostovalo, ako bi bila obtoženca doma občutno kaznovana. A sodišče je bilo drugega mnenja.

Od porote je bil H. Kasper oproščen, a Gonsa je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe. — Nemško časopisje poroča suha dejstva. A, da se gre tu za Slovence, bi nobeno sumničenje ne bilo prepadlo, nobena psovka pa krepka dovolj! Tu sedaj pometajte!

v Prenovljeno protestantsko cerkev v Mariboru so teh dni blagoslovili.

a Sv. Lovrene nad Mariborom. V ponedeljek 20. septembra se je tudi pri nas brala maša zadušnica za narodni žrtvi Iv. Adamiča in Rud. Lundra, h katerej je došlo slovensko občinstvo v žalnih oblekah. Nabralo se je tudi precej kronic za II. narodno zbirko.

a Radi slovenske šole, ki se namerava ustanoviti v Studencih pri Mariboru, se „Marburger Zeitung“ jeze peni. V zadnji številki piše v strupenem članku, da so bili premnogi, ki so prošnjo za to podpisali, osleparjeni za podpise. Trdi, da sta najhujša hujškača Primož Schloif in Franc Kavčič in jima podtika tozadevna sleparstva, ki skoro niso mogoča. Iz vsega se vidi, da bi nemškutarje slovenska šola strašno zadela. Zato pa na delo „hujškači“, da bodo nemškutarji res imeli vzroka divjati!

a Zgorela so poslopja posestnika Franca Zelenka v Destincih pri Ptuj. Vode za gašenje ni bilo. Upepeljeno je vse razven dveh svinj.

a Dobra vinska letina bo v Halozah. Kakor se poroča, ne bo letos vina skoro nič manj in to nič slabše kot lani.

a Ulomili so neznan zilkovec v noči na 22. september v hišo A. Kostanjovca v Žabjaku pri Ptuj. Tatovi so ukradli slanino, mesa in obleke ter so razlili za 100 kron meda.

a Sami sebe obsojajo. „Slovenec“ je zapisal včeraj na naslov nemških kršč. socialcev sledeče besede: Veliko krščansko-socialnih volilcev, zlasti iz Dunaja, spada med takozvane politične

klerikalce, ki niso vzgojeni v duhu načel, katera so svojčas tako vneto propagirali prvoboritelji. Velik del naraščaja ne pozna več zgodovine razvoja krščansko-socialnega političnega življenja, verski temelj je marsikomu le površno v srce vkopan. Kričati, frazariti in upiti proti Judom, liberalcem, Madžarom, socialnim demokratom; mahati okoli sebe z goljuhi, sleparji itd., itd., to zna vsak hitro — ampak poglabljati se v vprašanja modernega življenja, vzgajati se v socialnem duhu, predvsem pa poglabljati svoje versko življenje, to je marsikdo zamudil. To je za vse jasen in glasen memento! „Slovenec“ je redkokedaj odkritosrčen, topot pa mu ne moremo odrekati te lastnosti. Samo žal, da ni pridevka „kršč. socialen“! Koliko je pri nas klerikalnih volilcev, in kar je še slabše, voditeljev klerikalne stranke, ki se poglabljajo v versko življenje? Pač vpijejo o krščanstvu dr. Šusteršič in vsi kaplani z klerikalnimi lajiki vred, kadar je treba slepiti verno kmečko ljudstvo; kadar se pa gre za nasprotnike, pa oznanjajo nauk uničenja, sovražstva in boja prav tako kakor stari židje! In ali ni zasmehovanje, če vidimo ljudi kakor so n. pr. Verstovšek, Roškar, dr. Korošec, Berk in dr. kot boritelje na krščanski ideji? Ljudstvo z vsakim dnevom bolje spoznava, da je ves klerikalizem le hlepenje za gospodovanjem jedne kaste. Ljudje pa, ki se danes klerikalcem ponujajo, itak notranje ne verujejo v lastno delo in bodo prvi, ki bodo stranko naskočili in razdrli. Sicer pa nič ne de, če bo „Slovenec“ še mnogo govoril o krščanstvu. Tisti pregovor o biserih je znan.

Bodimo povsod dosledni! Mnogo je še pri nas ljudi, ki pravijo, da jim je vsejedno, kje se naroča, kje kupuje — in konsumenti se pri tem upravičeno izgovarjajo na trgovce, češ, ti pa še vedno naročajo pri nemških tvrdkah in se ne ozirajo dovolj na geslo „svoji k svojim“, ki velja za nje v prav isti meri kakor za občinstvo! Druga taka nemalenkost, ki se mnogokrat prezira, so razne zavarovalnice, ki imajo svoj delokrog na Slovenskem. Domačih ni, treba torej, da izbiramo in volimo slovanske, in med temi posebej one, ki so nam najbolj naklonjene — ki podpirajo izdatno naše narodno življenje. Tak, priporočanja vreden slovenski zavod je „Prva češka spl. del. družba za zavarovanje na življenje v Pragi“, ki ima svoje generalno (zastopstvo za jugoslovanske dežele v Trstu. Ta zavod kolekuje vse dopise z narodnim kolkom, in vsaka polica ima kronski legitimačni listek. Čas je, da smo tudi v tem dosledni do skrajnosti in da gledamo na vsak vinar, komu ga izročimo, ker le tem potom je mogoča naša osamosvojitve, sicer bomo podlegli nemški premoči, ki smo jo sami vstvarjali in gradili.

Kranjske novice.

d Umrl je včeraj v Ljubljani po dolgi bolezni odvetnik gosp. dr. Ivan Milan Hribar v 35. letu starosti. Bil je edini sin ljubljanskega župana.

d V Trojanah so proslavili obletnico narodnega žalovanja z ustanovitvijo Ciril-Methodove podružnice.

Primorske novice.

Osebna vest. Višji nadzornik juž. železnice v Trstu g. Fr. Mohorčič je dobil naslov cesarskega svetnika.

v Elektrotehnični tečaj v Gorici se je končal v soboto. Obiskovalo ga je 20 slušateljev z dobrim vspehom.

v Tudi v Pulju so čutili potrebo protestirati proti premestitvi slov. učiteljskega v Gorico. Prazno besedičenje!

v Kandidati soc. demokracije za laško splošno skupino so: črkostavec Ivan Povodnik, delavec A. Tonet in kmet J. Vižintin.

v Kandidati laške klerikalne str. za splošno kurijo so: državna poslanca dr. Faidutti in dr. Bugatto ter Piccinini iz Gradišča.

v V Krminu se je upisalo letos v šolo družbe sv. Cirila in Metoda 38 dečkov in 28 deklic, torej skupno 66 otrok. Treba je otvoriti že letos drugi razred.

v Slovenska šola v Kopru: Slovensko učiteljske se preseli v Gorico. Seveda premine z njim tudi slovenska vadnica. Rodoljubi so že dolga leta premišljevali, kako bi tudi po odhodu učiteljske ohranili slovenski decičilnico. Državne oblasti imajo že več let dotično prošnjo; ni pa upanja, da bo v kratkem rešena. Istotako se nimamo ničesar nadejati od strani dežele v tem pogledu. Ostaja še edino samopomoč. Od tajništva obeh družb sv. Cirila in Metoda že imajo Koperski Slovenci dokaj ugodne odgovore. Šoloobveznih otrok bi bilo krog 200 in ker so drugi pogoji tudi ugodni, je upati, da vstane v kratkem zasebna šola.

v Slovenski kandidati v italjanskem volilnem okraju splošne skupine. Na shodu katerega je sklical združeni odbor vseh slovenskih strank, so zborovalci sklenili, da se udeležijo volitev tudi v italjanski splošni skupini. Zjedini so se za naslednje kandidate: Luka Dugar, Josip Fabčić, Alojzij Brajnik.

o Tunel pod hribom Sv. Vida prevrtan. Padla je zadnja stena, ki je ločila še obe strani galerije pod hribom Sv. Vida. — Začelo se je tam z obeh strani kopati že lansko leto. Kakor znano, bo novi tunel direktno nadaljevanje sedanjega tunela pod Montuco. Včeraj se je vršil slavnostni obhod galerije. Bili so navzoči namestnik, župan in člani občinskega odbora, med njimi dr. Slavik in razni inženirji. Vhod tunela je bil okrašen z tržaskimi zastavami. Ob južnem vходу se je vršil lunch z raznimi napitnicami. Tudi delavci so bili pogoščeni.

o Prva jugoslovska dirka, ki jo priredi tržaško kol. društvo „Balkan“ v nedeljo dne 26. t. m. ob progji Ljubljana-Občina obljubuje izpasti prav krasno. Zanimanje za to dirko ne vlada le v športnih, ampak tudi ostalih narod. krogih. Zlasti je „športmane“ razveselil prihod hrvatskih dirkačev Rutznerja in Menige, ki sta povsodi na dobrem glasu in s katerimi bodo tekmovali poleg ostalih Hrvatov tudi slovenski kolesarji.

o Diamantni jubilej mašništva je obhajal včeraj vpok. duhovnik Jos. Furlani v Gorici. Mož je vrl rodoljub.

o Velika blamaža laških liberalcev v Trstu. Za sredo zvečer so sklicali laški liberalci, ki si že leta in leta niso upali prirediti v Trstu javnega shoda, pod krinko nekega društva protestni shod zoper premestitev slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico. Kot glavna sklicateljica sta figurirala renegat dr. Mrach in talni-socialist Pagnini. — Dvorana gledališča „Politeama Rosetti“ je bila nabito polna — a na žalost po večini s socialno-demokratskim delavstvom pod vodstvom Pittonija. Ti niso pustili laških šovinistov do besede, ampak so peli, vpili in žvižgali, dokler ni naposled policijski komisar proglasil zborovanje za razpuščeno.

o Volitve iz splošne kurije na Goriškem se vrše v nedeljo dne 26. t. m. Volilni boj se je razvil v zadnjih dneh do višine. Osebito v časopisju. Zanimivo pa je, da nobena bojnoječih se strank ne prireja volilnih shodov,

ampak se vrši vsa agitacija na tihem podrobno, od osebe do osebe. Nank za napredne stranke po drugih slovenskih krajih. „Rdeči Prapor“ piše v svoji včerajšnji številki o pomanjkljivosti soc. organizacije, vsled česar da bodo dobili njegovi kandidati v nedeljo menda komaj kakih 1000 glasov in da bodo najbrž že pri prvih volitvah zmagali agrarno-napredni kandidati. — Slovenci so postavili številne kandidate tudi v furlansko-laški splošni skupini, ker je v tej mnogo slovenskih krajev.

Koroške novice.

d Zvezo slovenskih županov za koroško deželo so včeraj ustanovili v Celovcu.

d V žleb je padel žagar in mlinar J. Kleinbichler v Šmartnu pri Celovcu, ko je imel neki opravke pri zatvornici. Na polzkih tleh mu je izpodrsnilo, vsled česar je zdrčal 3 metre daleč. Zadel je na glavi močne poškodbe.

d Konj je ušel v Celovcu nekemu vozniku in je divjal po mestu, dokler ga niso ustanovili po hudem trudu. Nekega delavca, ki je hotel konja prijeti, je ta z vso močjo vrtnil.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Iz štajerskega deželnega zbora.

z Gradec, 27. septembra. Danes se je nadaljevalo utemeljevanje različnih predlogov za podpore po ujmah. Klerikalci so sledili dobremu vzgledu g. dr. Kukovca in kopirali njegovo interpelacijo glede neznosnih razmer na celjski okoliški deški šoli. S tem se je torej dregnilo z obeh strani in upamo, da bode kaj zaleglo. Nadalje so klerikalci vložili interpelacijo glede hrastniških izgrediv. Seveda, šele po Stallnerju, ki je celo zadevo naslikal v docela napačni luči! Obe interpelaciji je slovenski bral dr. Benkovič in tako prostovoljno opravljal zapisnikarske posle! — Dr. Kukovec je vložil interpelacijo v zadevi okrajne ceste v Hrastniku, nadalje predlog za deželni donesek pri gradnji železnice Polzela-Motnik; konečno je predlagal, naj dežela prispeva v letnih obrokih jeden milijon kron za železnico Rečica-Gornji grad, ki je za gospodarski razvoj gornjegrajskega okraja življenjskega pomena.

Češki deželni zbor razpuščen,

o Praga, 24. sept. Češki agrarci in Mladočehi so včeraj sklenili, da ne smatrajo vladnih predlog v češkem deželnem zboru primernih za nadaljna pogajanja za sporazum med Nemci in Čehi v češkem dež. zboru. To stališče bodo sigurno tudi danes zastopali pri seji klubovih načelnikov. Pod takimi razmerami je seveda upanje na delazmožnost češkega deželnega zbora majhno in treba je misliti na to, da bode kmalu sledil razpust češkega deželnega zbora, kateri bo pa tudi povzročil razpust državnega zbora.

Kriza na Ogrskem.

o Budimpešta, 24. sept. Jutri se vrši min. svet, v katerem se bode demisijska Wekerlovega kabineta podpisala. Najbrž bode nastopil Wekerle že jutri svojo pot na Dunaj, da ga bo cesar v nedeljo dopoldne sprejel. Kaj se bode potem zgodilo, ne ve tu nikdo s sigurnostjo reči. — Pristaši samostojne banke imajo v Budimpešti te dni zapupno konferenco, pri kateri se bodo odločili, kako bodo nastopili v torek, ko se bodo začela posvetovanja drž. zbora.

o Budimpešta, 24. sept. Nek list hoče vedeti, kako stališče zavzema v sedanji ogrski krizi prestolonaslednik Franc Ferdinand. Ta je baje dejal, da bi mu nikakor ne bilo ljubo, ako bi došla na Ogrskem k vladi neodvisna stranka in bi igral Kossuth vodilno nlogo. Habsburžani hočejo sedaj uvesti na Ogrskem splošno in enako tajno volilno pravico ter želijo, da ve ljudstvo, od koga dobi svoje pravice. Vlada neodvisne stranke bi pa to dejstvo samo zasenčila.

Demonstracije v Trstu.

o Trst, 24. sept. Včeraj je došlo po seji dež. zbora zvečer do demonstracij laških socializmov, liberalcev in mazzinijancev po mestu. Policija je vsak večji izgrediv zabranila. — Nekaj Slovencev je bilo pretepenih. Po 10. uri je nastal mir.

Drobne novice.

o Belgrad, 24. sept. „Dnevni list“ poroča, da se misli prestolonasledni zakon na Srbskem tako spremeniti, da bi dobil pravico do prestolonasledstva vendar še princ Jurij, ako bi ostal Aleksander brez otrok.

o Solun, 24. sept. Tukaj se je pričel mladoturški kongres.

o London, 24. sept. Iz Novega Jorka poročajo, da še vedno divjajo viharji v državah Louisiana in Missisipi. V prvi je doslej 80, v drugi 125 mrtvih.

z Atene, 24. septembra. Iz Aten poročajo, da namerava revolucionarna Zveza častnikov uvesti še pred zasedanjem državnega zbora vojaško diktaturo, da ta izvrši potrebne reforme v armadi. Med ljudstvom vlada veliko vznemirjenje; mnogo bank je poslalo večje vsote denarja v inozemstvo.

z Bruselj, 24. septembra. „Berliner Tageblatt“ ve poročati iz Bruselja, da namerava kralj Leopold odstopiti in izročiti vlado prestolonasledniku Albertu.

z Dunaj, 24. septembra. Današnji jutranji listi pišejo, da namerava vlada sklicati državni zbor 20. oktobra.

Tržne cene.

23. septembra.

Dunajska borza za kmetijske pridelke. Produktna borza je bila danes slabo obiskana, ker so bila poročila iz New Yorka slaba in ker je nastopila v Budimpešti reakcija. Radi tega ni bilo kaj prometa. Pšenica, rž in oves je za 5 vin. ceneji. Koruza in ječmen se drži.

Sladkor. Praga: 23. sept. sur. sladkor prompt K —, nova kampanja K 24'45. Tendenca trdna. — Vreme: lepo.

Sladkor. Trst, 23. septembra: Centrifugal Pilés prompt K 31 $\frac{1}{2}$ do K 32, za november - marec K 30 $\frac{3}{8}$ do K 31 $\frac{1}{8}$. Tendenca mirna.

Budimpešta, 23. sept. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin. mlade težke 146 do 148 vin., mlade, srednje 146—148 v, mlade, lahke 146—148 v. zaloga 26.551 komadov. Prignano 661 komadov, odgnano 351. Ostalo torej 26.861 komadov. Tendenca trdna.

Budimpešta, 23. sept. Pšenica za oktober K 13'91, pšenica za april K 14'07, rž za oktober K 9'72, rž za april K 10'05, oves za oktober K 7'45, oves za april K 7'64, koruza za september K —, koruza za maj K 7'09.

Pšeničnih ponud malo, veselje kupiti malo, tendenca trdna, prometa 30.000 meterskih stotov. Efektivna pšenica se še drži. Drugo mirno. Vreme: lepo.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

147. dan razprave.

Dr. Mazzura, ki je na vrsti kot branitelj, je nadaljeval svoj včerajšnji govor in govoril izlasti o državnoopravnem razmerju Bosne in Hercegovine napram Avstriji. Trdil je, da se § 58 ne sme rabiti tudi za te dežele. O Nastiću mu predsednik ne pusti govoriti. Za dr. Mazzuro govorijo dr. Španić in dr. Belobrk.

a Velika povoden se je razlila v Siriji, vsled katere je poginilo krog 100 ljudi.

a Bombo, namenjeno Taftu, predsedniku severoameriške ljudovlade, so našli pod mostom čez Rio Grande pri mestu Juarez v Mehiki. Te dni bi se bila imela sestati oba predsednika na onem mostu. Krog 20-sumljivih oseb so zaprli.

a Med plesom se je ustrelila mlada krasnolepa Angležinja Slett. General Šlepelev v Petrogradu je priredil domači ples in ko je bil valček v najlepšem teku se je mlada Slett ustrelila radi breznadne ljubezni do — starega generala.

a Procesija z žalostnim koncem se je vršila v Castru na Španskem. Nenadoma so napadli sprevid nekateri oboroženi prebivalci in prišlo je do krvavega pretepa. Ubit je duhovnik in eden udeležnik, 56 jih je pa več ali manje ranjenih.

a 127 članov mafije so zaprli v Palermu. Važne dokumente so zaručili in poleg razno orožje in bombe.

a Grozoviti orkan, ki je divjal v mehikanskem zalivu, je zahteval kakih sto žrtev.

a Kako nagovarjajo različni ljudje svoje drage. Ognjegasec: moj žar! Konditor: moja sladkost! Ptičar: moja golobica! Milijonar: moje zlato! Zlatar: moj juvel! Vremenski prerok: moje solnce! Cvetličar: moja rožica! Anatom: moje srce! Policist: moja srčna tatica! Fotograf: slika moje duše! Astronom: moja zvezda! Nabiratelj: moj zaklad! Bogoslovec(?): moj angelj! Soprog: moj križ! — Kateri ima prav?

Smrt zgodovinske osebnosti. Honvedski polkovnik Viktor plem. Fabricius je umrl v Budimpešti. Postal je dne 9. febr. 1906 zgodovinska oseba. Ko je namreč ministrstvo Fejervary razpustilo ogrski državni zbor, podpredsednik poslanske zbornice Rakovszky pa ni hotel v parlamentu prečitati kraljevskega razpustnega reskripta, je dobil polkovnik Fabricius ukaz, da prečita reskript s predsedniškega mesta in potem s silo razžene parlament, kar se je tudi zgodilo.

d Svoji k svojim! Slovenska rojkinja iz Novega mesta, Mara Staniša, ima na Dunaju v osmem okraju Kochgasse 25 trgovino s papirjem. Vsem na Dunaju živečim Slovincem in Slovenkam, posebno gg. akademikom jo priporočamo najtopleje.

d Bombe v Barceloni. Navzlic strogi cenzuri brzojava in konfisciranju celo privatnih pisem, se je vendar razvedelo, da so v Barceloni atentati z bombami skoraj na dnevnom redu. Včeraj sta zopet eksplodirali dve bombi in je bilo nekaj oseb ubitih, oziroma težko poškodovanih.

d Rusija in Avstrija. „Journal“ trdi, da je ruski minister Izvolskij pred kratkim izjavil: Vemo, da hoče Avstrija nadaljevati politiko ekspanzije na Balkanu, a Rusija ne bo več ne-pripravljena.

d Izseljevanje v mesecu avgustu. V Severno Ameriko je odpotovalo čez Trst v mesecu avgustu 928, lansko leto v istem času 316 oseb. V Južno Ameriko se je odpeljalo letos v avgustu 348, lansko leto 252 potnikov. Od 1. jan. do 31. avg. t. l. je odpotovalo iz Trsta v Severno Ameriko 10.963, lansko leto v istem času 2759 oseb. V Južno Ameriko je šlo letos 3199, lansko leto 2960 oseb. Izseljevanje v Severno Ameriko je v primeri z lanskim letom zelo poskočilo.

! Nova trgovina!

P. n. št. občinstvu vladno naročilo, da otvorim sredi oktobra v novi poslovalnici bliži na Ringu

modni salon za gospode

ter se tem potom vže naprej napolnje priložnostim.

Maks Zahuškoš krojni mojster v Celju.